

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. Претплата се полаже у напред, и то најмање за пола године, код свију полицијских власти, и износи: 20 динара на годину за државна и општинска надлештва, а за све друге претплатнике у опште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Указом Његовога Величанства Краља Петра I., на предлог Министра унутрашњих дела, одликовани су:

Орденом Св. Саве
четвртог реда:

Миленко Чабрић, секретар министарства унутрашњих дела; и

Димитрије Михаиловић, члан Управе вароши Београда.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 1. јануара 1908. г. у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I. благоволео је на предлог Министра унутрашњих дела, поставити:

за лекара среза лужничког Др. Јована Панајотовића, назначеног лекара среза азбуковачког, по потреби службе.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 14. децембра 1907. г. у Београду.

КРЕТАЊЕ КРИМИНАЛИТЕТА

у месецу октобру 1907. год.

Према званичним извештајима окружних начелстава и Управе града Београда у току месеца октобра извршено је у Србији:

1. Убиства	47
2. Детоубиства	4
3. Нехотичних убиства	3
4. Покушаја убиства	40
5. Разбојништва	9
6. Силовања	2
7. Тешких телесних повреда	20
8. Паљевина	131
9. Опасних крађа	213
10. Злонамерних поништаја туђих ствари	20

Од изложених дела пронађено је:
Убиства 42 или 89 %
Детоубиства 3 » 75 %

Нехотичних убиства	3 или 100 %
Покушаја убиства	37 » 92.5 %
Разбојништва	5 » 55.5 %
Силовања	2 » 100 %
Тешких телесних повреда	20 » 100 %
Паљевина	20 » 15 %
Опасних крађа	64 » 30 %
Злонамерних поништаја туђих ствари	5 » 25 %

Највећи број убиства извршен је помоћу *вагрене* оружја (24), затим помоћу *оштрог* (13), помоћу *туца* (8), *вешањем* (1) и *дављењем* (1).

Узроци са којих су ова убиства извршена леже: у *међусобној свађи* за 23 случаја, у *освети* за 10, у *користољубљу* за 6, у *одбрани имаовине* за 3, у *страху од казне* за 2, у *неморалним побудама* за 2 случаја. За један случај узрок је непознат.

Посматрана према местима у којима су извршена, изложена убиства јављају се: у срезу јабланичком 6, у срезу прокупачком 6 (1 непронађено), у срезу звишком 3 (1 непронађено), у срезу врачарском 2, у срезу лесковачком 2, у срезу јасеничком окр. крагујевачког 2 (1 непронађено), у срезу деспотовачком 2 (оба непронађена), у срезу млавском 2, у срезу ужичком 2, у срезу трнавском 2, и по 1 у срезовима: подгорском, ваљевском, пчињском, гужанском, лепеничком, поречком, ресавском, нишком, рамском, голубачком, качерском, бољевачком, зајечарском, косаничком, студеничком и у варошима: Враћи, Прокупљу и Београду.

Поред изложених убиства у току месеца октобра пронађено је и убиство Руже жене Драгољуба Вићентијевића, бравара из Рековца, које је убиство извршено још 27. априла 1905. године. Извршиоци овог убиства су: Јован Вићентијевић, свекар Ружин, Драгољуб Вићентијевић, муж Ружин, и Драга жена Војислава Јовановића, из Рековца. Убиство је извршено дављењем, а власти је јављено да је Ружа напрасно умрла.

Детоубиства су извршена по 1 у срезовима: беличком (непронађено), темнићском, рамском и студеничком.

Нехотична убиства извршена су по 1 у срезовима: врачарском, таковском и рачанском.

Покушаји убиства извршени су: у срезу јасеничком окр. крагујевачког 3, у срезу јабланичком 2* (1 непронађено), у срезу гужанском 2, у срезу брозаланачком 2, у срезу нишком 2, у срезу моравском округа пожаревачког 2, у срезу љубићском 2 (1 непронађено), у срезу бољевачком 2, у срезу зајечарском 2, и по 1 у срезовима: оба колубрска, космајском, посавском окр. београдском, лепеничком, крајинском, жуписком, беличком, левачком, параћинском, белопаланачком, нишавском, таковском, подунавском, прокупачком, косаничком, ариљском, студеничком и у варошима: Нишу (непронађено), Чачку и Београду.

Скоро сва ова дела извршена су у међусобној свађи и освети.

Разбојништва су извршена: у срезу пожаревачком 2, и по 1 у срезовима колубарском окр. ваљевског, расинском (непронађено), беличком (непронађено), деспотовачком (непронађено), левачком (непронађено), млавском и пожешком.

Силовања су извршена по 1 у срезовима: врачарском и параћинском.

Тешке телесне повреде извршене су: у срезу темнићском 2, у срезу параћинском 2, у срезу пожаревачком 2 и по 1 у срезовима: грочанском, колубарском окр. ваљевског, крагујевачком, гужанском, ресавском, моравском окр. нишког, мацванском, млавском, подунавском, ораничком, зајечарском, тимчком, студеничком и у вароши Зајечару.

Паљевине су извршене: у срезу прокупачком 8, у срезу јадранском 6, у срезу звишком 6 (1 пронађена), у срезу подунавском 6, у срезу моравичком 6 (3 пронађене), у срезу поперском 5 (све пронађене), у срезу добричком 5, у срезу параћинском 4 (1 пронађена), у срезу рамском 4, у срезу хомољском 4, у срезу

* Једно од ових дела извршиоци су непознати Арнаути из Турске.

тамнавском 3, у срезу крагујевачком 3, у срезу лепеничком 3, у срезу бољевачком 3, у срезу грочанском 2, у срезу пољаничком 2, у срезу лесковачком 2, у срезу гужанском 2, у срезу јасеничком округа крагујевачког 2 (1 пронађена), у срезу неготинском 2, у срезу крајинском 2, у срезу ражањском 2, у срезу копаоничком 2 (1 пронађена), у срезу беличком 2, у срезу деспотовачком 2, у срезу нишком 2, у срезу бањском 2, у срезу сврљишком 2, у срезу нишавском 2, у срезу лужничком 2, у срезу рађевском 2 (обе пронађене), у срезу азбуковачком 2 (1 пронађена), у срезу јасеничком окр. смедеревског 2, у срезу зајечарском 2, у вароши Ужицу 2, и по 1 у срезовима: космајском, ваљевском, јабланичком, власотиначком, поречком, брзопаланачком, трстеничком (пронађена), расинском, левачком, темнићском, посаво-тамнавском, моравском округа пожаревачког (пронађена), качерском (пронађена), љубићском, орашком, тимочком, рачанском, трнавском (пронађена), жичком (пронађена) и у варошима: Крагујевцу, Пироту, Шапцу и Пожаревцу.

Вредност свих паљевина износи око **32.800** динара.

Опасне крађе извршене су: у срезу подунавском 14 (2 пронађене), у вароши Београду 9 (2 пронађене), у срезу пожаревачком 8, у срезу зајечарском 8 (1 пронађена), у срезу моравичком 8 (1 пронађена), у срезу колубарском окр. ваљевског 7 (1 пронађена), у срезу орашком 7 (2 пронађене), у срезу голуначком 6 (1 пронађена), у срезу колубарском окр. београдског 5 (1 пронађена), у срезу копаоничком 5 (1 пронађена), у срезу подгорском 5 (1 пронађена), у вароши Пожаревцу 5 (1 пронађена), у срезу хомољском 5 (1 пронађена), у срезу звишском 5, у срезу јасничком окр. смедеревског 5, у срезу бољевачком 5 (1 пронађена), у срезу прокупачком 5, у срезу грочанском 4 (2 пронађене), у срезу тамнавском 4 (1 пронађена), у срезу гужанском 4 (2 пронађене), у срезу јасеничком округа крагујевачког 4 (1 пронађена), у срезу мачванском 4 (3 пронађене), у срезу моравском окр. пожаревачког 4 (све пронађене), у срезу крагујевачком 3 (2 пронађене), у срезу поречком 3 (2 пронађене), у срезу жупском 3, у срезу темнићском 3 (2 пронађене), у срезу параћинском 3, у срезу посаво-тамнавском 3, у срезу жичком 3 (1 пронађена), у срезу посавском окр. београдског 2 (обе пронађене), у срезу подгорском 2 (обе пронађене), у вароши Крагујевцу 2 (1 пронађена), у срезу крајинском 2 (1 пронађена), у вароши Крушевцу 2, у срезу беличком 2, у срезу деспотовачком 2 (1 пронађена), у срезу ресавском 2 (обе пронађене), у срезу левачком 2 (1 пронађена), у срезу нишавском 2, у срезу јадранском 2, у с. рађевском 2 (1 пронађена), у вароши Шапцу 2 (обе пронађене), у срезу рамском 2 (1 пронађена), у срезу млавском 2 (обе пронађене), у срезу таковоком 2 (1 пронађена), у срезу пожешком 2 (обе пронађене), и по 1 у срезовима: врачарском (пронађена), космајском (пронађена), пчињском, лепеничком, неготинском, брзопаланачком, кључком (пронађена), трстеничком (пронађена), алексиначком, бањском (пронађена), сврљишком, азбуковачком (пронађена), заглавском, тимочком, црногорском (пронађена), рачанском и у варошима: Ћуприји (пронађена), Нишу, Пироту, Смедереву, Зајечару (пронађена) и Чачку.

Вредност свих ових крађа износи око **21.700** динара.

Злонамерних поништаја туђих ствари било је: у срезу орашком 3, у срезу тамнавском 2, у срезу јасеничком окр. крагујевачког 2, и по 1 у срезовима: вра-

чарском (пронађен), неготинском, копаоничком, жупском, параћинском (пронађен), нишавском (пронађен), качерском, подунавском, бољевачком, добричком и у варошима: Ћуприји (пронађен) Зајечару и Београду (пронађен).

Вредност уништених ствари износи око **3.900** динара.

Поред изложених дела у току месеца октобра извршено је још у Србији и **11 самоубиства**, и то по 1 у срезовима: космајском, пчињском, масуричком, трстеничком, нишавском, качерском, зајечарском, добричком, пожешком, драгачевском и у вароши Београду.

Ова самоубиства извршена су: *ватреним оружјем* 6 и *вешањем* 5, а узроци њиховом извршењу леже: у *душевном растројству* за 4 случаја, у *страху од казне* за 2, и у *дугој болести* за 1 случај. За остале случајеве узроци су непознати.

Један **покушај самоубиства** извршен је у срезу звишском, оштрим оруђем, услед дуге болести.

Општи преглед до сада изложених дела овакав је:

Текући број	О К Р У Ж И	Убиства	Детубиства	Нехотична убиства	Покушаји убиства	Разбојништва	Силовања	Тешке телесне повреде	Паљевине	Опасне крађе	Злонамерни поништаји туђих ствари	Самоубиства	Покушаји самоубиства
1	Округ београдски	2	—	1	3	—	1	1	3	13	1	1	—
2	« ваљевски	2	—	—	1	1	—	1	4	13	2	—	—
3	« врањски	10	—	—	2	—	—	—	6	1	—	2	—
4	« крагујевачки	4	—	—	6	—	—	2	11	14	2	—	—
5	« крајински	1	—	—	3	—	—	—	6	8	1	—	—
6	« крушевачки	—	—	—	1	1	—	—	6	11	2	1	—
7	« моравски	3	2	—	3	3	1	5	10	15	2	—	—
8	« нишки	1	—	—	3	—	—	1	6	4	—	—	—
9	« пиротски	—	—	—	2	—	—	—	5	3	1	1	—
10	« подрински	—	—	—	—	—	—	1	17	19	—	—	—
11	« пожаревачки	7	1	—	2	3	—	3	16	37	—	—	1
12	« руднички	1	—	1	3	—	—	—	2	2	1	1	—
13	« смедеревски	—	—	—	1	—	—	2	9	27	4	—	—
14	« тимочки	2	—	—	4	—	—	3	6	16	2	1	—
15	« топлички	8	—	—	2	—	—	—	13	5	1	1	—
16	« ужички	2	—	1	1	1	—	—	3	4	—	1	—
17	« чачански	3	1	—	2	—	—	1	8	12	—	1	—
18	Управа града Београда	1	—	—	1	—	—	—	—	9	1	1	—
	Свега:	47	4	3	40	9	2	20	131	213	20	11	1

Из канцеларије Антропометријско - Полицијског Одељења Министарства Унутрашњих Дела, од 17. децембра 1907. године АБр. 1574. у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

ДОКАЗ У КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ

(НАСТАВАК)

Иследник при означавању предмета и при постављању питања мора врло пажљиво поступати. Он мора вештацима јасно да представи шта жели, шта хоће да сазна и каква

обавештења од њих тражи. Он мора да пази, да свако питање добро постави, јер је на добро постављено питање готово увек лако одговорити. Исто тако иследник не треба да буде штедљив у питањима; боље је поставити више него ли мање питања. И онда, кад је сумњиво, да ли је за једно питање потребно бап вештачко мишљење, треба га вештацима постављати. Поред тога, што се само оваквим поступањем може доћи до тачних одговора, оволика обазривост је потребна још и стога, што се може десити, да се поновно вештачење

или никако не може извршити или је извршење скопчано с теоријама. Иследник ће овим својим дужностима моћи одговорити само тако, ако пред собом буде имао јасну слику целокупне истраге са свима оним местима, која имају вештаци да расветле.

Наш законик ништа не говори о томе, да иследник при стављању питања вештацима треба да узме у обзир и предлоге странака. Несумњиво је, да се из ђутања законика има извести, да за иследника не постоји дужност да странке извештава о вештачењу и о питањима које се имају вештацима постављати, јер наша истрага није контрадикторна, већ је у њој иследник главни субјекат, који сам одлучује о свима иследничким радњама. Али, поред свега тога, иследник је дужан да води рачуна о захтевима како обвиненог тако и тужиоца, кад су ови сами управили те своје захтеве, који се односе на питања вештацима. Од оцене иследника зависи, хоће ли усвојити предлоге странака или не.

Улога иследникова при руковођењу вештачењем не састоји се само у „означавању предмета“ и „постављању питања.“ Сем тога, иследник има да контролише рад вештака. Овамо нарочито долази старање иследниково, да не остане ниједна важнија чињеница неопажена; дакле, да вештачење тече правилно по самом закону, као и то да сва опажања уђу у протоко. Али, иследник није позван да се меша у чисто техничку страну вештачења; он не може утицати на техничке методе, којима се вештаци служе. У таквом мешању и утицању, дакле, и не састоји се контролисање вештачења, јер такву контролу може вршити само онај, који има бар исту спрему коју и вештак. Ово опет не значи, да иследник може бити потпун лаик. Напротив. Да би иследник могао одговорити својој дужности, т. ј. да би могао поставити потребна питања и упутити вештачење правилним путем, као и да би могао разумети и контролисати резултат вештачења, потребно је да има нека техничка знања, без којих се не би могла савесно и корисно водити кривична истрага. За то су иследнику нарочито потребна знања Судске Медицине.

На захтев вештака иследник је дужан да им саопшти све оно, што они сматрају да је за давање мишљења потребно. Вештаци, према томе, могу на првом месту тражити, да им иследник саопшти из акта истраге оно што им је потребно ради расправљања оних околности о којима они имају да даду своје мишљење. Могу они од иследника тражити и сва акта истраге, ако се само то покаже као неопходно за давање мишљења. Све ово и наш законик ставља у дужност иследнику у другом одељку § 58, али само са једним ограничењем. Иследник је, на име, дужан показати акта истраге вештацима, „осем ако се иследник не би сумњао да ће се тиме моћи ислеђење осујетити“ (§ 58). Бојазан иследника, да ће се саопштењем акта истраге вештацима осујетити сама истрага, није у довољној мери оправдана. Истина је, да иследник и у овом погледу треба да буде пажљив и да вештацима без нарочите потребе не саопштава акта истраге. Ова бојазан пре има други смисао. Постоји бојазан, да у тежим случајевима или кад су вештаци непажљивији, не буду наведени на извесно мишљење признањем, сведоцима сведока или каквим другим изјавама које у актима нађу. Може се, дакле, десити, да вештаци заснују своје мишљење на изјавама које су у актима нашли, а не на посматрању предмета и на законима своје науке или вештине. Због те бојазни иследник треба врло обазриво да поступа при саопштавању акта истраге. Стога се иследнику има препоручити, да од вештака тражи да му тачно назначе све оно, о чему желе ближе обавештење, и да им овај тада саопшти само она места из акта, која се

односе на тражена обавештења. Сва акта истраге показује иследник вештацима само онда, ако се то покаже неопходним за давање мишљења. Према овоме, од вештака треба тражити најпре да виде предмет вештачења, како би увиђајем дошли до самосталног мишљења о томе предмету, па тек после им допустити читање акта. При саопштењу акта иследник треба вештацима да скрене пажњу на све оно, што поједине исказе, н. пр. сведоцима сведока, чине сумњивим, као и на то да им сви ти искази могу помоћи да боље виде ствар, да они никако на основу њих немају дати своје мишљење већ само на основу правила науке или вештине.

Ако вештаци нађу, да је за давање што тачнијег мишљења потребно извидети још неке околности, које нису ислеђење, могу они тражити од иследника да и те околности иследи. Тако они могу тражити да се испитају сведоци о неким околностима, које су им потребне. Може н. пр. код питања, да ли је смрт последица тровања, преглед леша и утробе да не буде довољан за давање поузданог мишљења. Могу вештаци тражити да знају, какав је знак умрли показивао непосредно пред своју смрт, а ово опет могу сазнати само тако ако се испитају сведоци који су те знаке опазили. Иследник је дужан да испита те сведоке и да њихове исказе стави вештацима на расположење. Исто је тако иследник дужан вештацима да стави на расположење и све предмете, који вештацима могу корисно да послуже за давање мишљења. Тако н. пр. вештаци могу тражити оруђе којим је извршено кривично дело ради поређења с повредом. И ако наш законик ништа не говори о овоме, несумњиво је да вештаци имају право тражити све ово од иследника, јер то захтева интерес проналажења истине.

III. Све што вештаци приликом вештачења нађу, дужни су да ставе у протоко. Код вештачења треба увек разликовати две ствари: 1. *наход* и 2. *мишљење*.

Наход је оно, што је било предмет непосредног чулног опажања вештака, т. ј. све оно што су вештаци при вештачењу опазили, н. пр. код телесне повреде: величина повреде по дужини, ширини и дубини, облик, изглед, место повреде. Законик у § 50 наређује, да се *наход*, т. ј. све што су вештаци опазили, одмах стави у протоко. Ако је вештачење вршено у присуству иследника, вештаци ће свој *наход* или сами диктирати деловођи или ће га усмено саопштити иследнику, који ће га опет издиктирати деловођи. Ако, међутим, вештачењу није присуствовао иследник онда ће вештаци сами *наход* ставити написмено. Иследник је дужан да пази, да се *наход* одмах на месту вештачења стави у протоко стога да не би настао неспоразум или сумња да нешто није ушло у протоко, ако би се то доцније и на другом месту радило. Дужност је иследника овде да пази, да као *наход* у протокоуђе све што је било предмет опажања.

Вештачко мишљење јесте *закључак*, који вештаци на основу науке или вештине, извлаче из онога што су опазили н. пр. да није повреда, коју су вештаци прегледали, смртоносна. Мишљење вештака, опет састоји се из два дела: 1. из самог *закључка* или *изјаве*, која је суду или иследнику потребна, и која обично садржи одговор на какво питање, н. пр. изјава вештака да је једна повреда смртоносна, и 2. из навођења *основа*, са којих су вештаци дали онакав *закључак* или изјаву. Вештаци су дужни и своје мишљење заједно с основима да ставе у протоко. Поред *закључка* дужни су они, дакле, да кажу и све *основе*, т. ј. *правила* или *законе* извесне науке или вештине, помоћу којих су дошли до наведеног *закључка*.

(наставиће се)

Д-р. Бож. В. Марновић.

НЕКОЛИКЕ НАПОМЕНЕ

о одмеравању казне код нас у опште, и о досуђивању смртне казне.

Нашли смо се побуђени да о означеним питањима учинимо извесне напомене, у цели да са своје стране припомогнемо добре схватању судијског одмеравања казне, а нарочито практичној примени смртне казне.

Може нам се рећи да је одмеравање казне ствар за коју се не могу правила постављати, а опет да примену смртне казне не вреди ни третирати, пошто ће ова казна и иначе из казених закона културних земаља бити избрисана.

Ну, прва замерка не би стојала, јер и ако се не могу овде поставити никаква сигурна правила, која би се увек могла примењивати при одмеравању казне, ипак може у опште бити говора о томе: шта би судији и у којој мери требало да служи као основица за ово одмеравање, те да овај његов посао буде изведен што боље. Наравно и ми сами признајемо да о квалитету апсолутној тачности при овоме послу, у конкретном случају, не може бити ни говора. Који је тај судија, који може за себе рећи да је он кривцу одмерио баш праву казну, осудивши га две године робије и чиме ће доказати да је баш то право, а да не би било боље да је дотични кривац осуђен три или четири године.

Овде хоћемо дакле да говоримо о оним појавама на које судија треба да обрати пажњу при одмеравању казни, јер му оне могу послужити, да што боље овај посао уради.

По нашем казненом закону судији је у овоме посао донекле олакшан, јер су лимитативно одређене извесне околности, које важе као олакшавајуће и друге, које важе као отежавајуће. (в. §§ 59. и 65. казн. зак.).

Сем тога у самој закону одређено је и то у колико ће једне и друге околности моћи утицати на величину казне, што свакојако судији има да служи за основицу при одмеравању казне. (в. §§ 60, 61, 62, 63, и 66. казн. зак.).

Према оваквоме законодавству ствар одмеравања збиља се упрошћава, али с друге стране оно није добро, што код овако законски одређених олакшавних околности, суду је теже да изрече добру пресуду таквог деликвенту, који би према суштини кажњивог дела и још можда другим каквим особитим приликама заслуживао сасвим незнатну казну, али се код њега нису подесиле оне олакшавајуће околности, које је законодавац признао. Ту су судији везане руке, он никако не сме сићи испод минимума, само ако не утврди да стоје бар две олакшавајуће околности, од оних, које су у § 59. казн. зак. одређене.

Међу тим сама пракса при примени ових околности није код нас ударила добрим путем; у законом удешене калупе стављају се олакшаване околности, без довољне оцене њихове суштине и интензивности и по тако удешеним калузима

изриче се пресуда према броју ових формално признатих олакшавних околности. Пресуда изречена по оваквим калузима, често је погрешна, а ми ништа не чинимо да се бар по могућству спасавамо од овако крупног правосуђа, више везаног за законне форме нежеди за суштину.

Ето у овоме погледу може бити говора о бољем или горем одмеравању казне у опште.

Познато је чему се данас тежи при примени казне. Тежи се индивидуализацији казне.¹⁾ Ова цел не може се добро постићи сатаквим казним законодавством, какво данас у опште постоји готово у свима државама, али ће се ипак моћи доста учинити у прилог овоме, ако се судија при утврђивању олакшавајућих околности постара, да добро испита: 1) да ли оне у опште стоје, и 2) колико им интензивности треба дати у конкретном случају?

Овај посао има више вредности, нарочито код нашег казн. закона, који је у овом погледу бољи од многих других законика, јер начело допушта спуштање казне испод минимума, кад има олакшавајућих околности. (в. § 71. и 62. казн. закона).

Ми смо у поменутом напису (в. примедбу под 1) нарочито изнели, како се код нас веома мало обраћа пажња при примени признања, као олакшаване околности из т. 7. § 59. Ово важи и за друге олакшавајуће околности. Тако имали смо прилике да чешће видимо рђаву примену олакшавних околности из т. 5. § 59. казн. зак. примену која показује да се и овде дешава да се ова олакшавана околност погрешно примењује и онде где јој нема места. Тако н. пр. лопов обије какву зграду и из ње изнесе извесне боље ствари, но неке од ствари и остави или што му оне нису требале или просто за то, што није могао и њих да понесе. Суд оваквоме лопову стави у олакшицу околност из т. 5. § 59. и ако се на први поглед може видети да то не ваља и да се то није хтело овим законом тако да пропише.²⁾ И овде дакле не улази се дубље у оцену ове индиције, не испитује се да ли она даје несумњивог материјала о мањој моралној покварености кривчевој, па тек у том случају да се она узме за олакшавану околност.

Исто тако и околност из т. 6. истог прописа чешће се погрешно примењује.

Шта би требало овде судија да види па да може оптуженоме ставити ову олакшавану околност. Трбало би да види да се кривац добровољно труди да из његовог злог дела не изађу и друга зла или

1) Види, Одрцање оптуженога и т. д. општамано у бр. 39, 40. и 41. «Полицијског Гласника» од прош. године.

2) Имали смо прилике да видимо и овакву пресуду: Лопов обије један сандук и отуда украде 49 динара, али је ту био још 1 динар, који је остао неукрађен. Ето, због овог једног заосталог динара, који вероватно лопов у брани није приметио, суд овом лопову ставља олакшицу из т. 5. § 59. која би се таман могла узети, кад би био обратан случај т. ј. кад би лопов од 50 динара, који је новац био на једном месту, узео 1 дин. или неколико динара а све ресто оставио.

да поправи ону штету коју је учинио. Та радња којом се тежи овој цели треба на сваки начин да потиче од самог кривца, а никако од кога другог.³⁾

Ми нећемо овде да утврђујемо правило да се као мерило казне за средње случајеве може узети средина између максимума и минимума припређене казне,⁴⁾ јер ми хоћемо да се остави суду да у сваком конкретном случају без икаквих нарочитих правила изврши одмеравање. Ну пратећи овај рад код наших судова, рекли бисмо да се код наших судија може констатовати велика тенденција за досуђивање минимума казне, тако да се у једној великој маси пресуда и поред несумњиво различних субјективних прилика, увек досуђују минимума.

Тако на пр. један новинар учини какву клевету путем штампе и упорно доказује да је то истина; учињеном истрагом утврђује се, да је његова одбрана лажна, и да је цео систем доказа у који се он упустио, само једна ујдурма, покушавана у цели да он избегне ону казну коју је заслужио. Други новинар нанесе коме клевету и узет на испит, одмах изјави како се збиља уверио да то није истина, већ је и он био преварен кад је тако што против тужиоца изнео.

И један и други оптуженик по праву добиће код наших судова минимум казне за клевету, а ово очевидно не ваља.

Сем изложенога ово погрешно урачунавање законом утврђених олакшавајућих околности, има нарочитога значаја у оним случајевима, гди је суд по закону дужан да спушта казну оптуженоме чим се о овоме признаду олакшавајуће околности. Такви су случајеви императивно предвиђени у §§ 60. и 63. казн. зак. противно одредбама §§ 61. и 62. истог закона, где је прописано факултативно спуштање казне.⁵⁾

Толико о одмеравању казне код наших судова.

Што се тиче питања о досуђивању смртне казне, ма да у начелу немамо ништа противу гледишта, по коме ову казну треба избрисати из казног законика, ипак сматрамо да бар за сада, према нашим приликама, а нарочито пре него што би се извршила коренита реформа казнене системе и казених завода, не може бити ни говора о укидању ове казне.

3) Пример. Оптужени удара каквом батином неког човека који се налази на обали какве реке, у намери да овога повреди. Услед тога удара повређени падне у реку и почне да се дави, али тада кривац скочи у реку и из ње извади повређенога. Или, лопов који је учинио крађу и упропастио украдени новац, нађе новац на зајам или га прибави на неки други начин, и тако прибављеним новцем обештети покрађенога пре изречене пресуде.

Противно овоме имали смо прилике да видимо да судови узимају као олакшицу из тачке 6. § 59. и то, кад робљина оптуженога по својој сопственој иницијативи и без икаквога суделовања његовог, обештети покрађенога и т. д.

4) Види Уџбеник немачког кривичног права д-ра Хуго Мајера 6 потпуно прерађено издање и од д-ра Филлип Алфелда професора права у Ерлангену, Лајпциг 1907. године.

5) Боље би било да је и код §§ 60. и 63. казн. зак. спуштање казне прописано факултативно јер би се оставило веће поље судији за примену казне у конкретном случају.

Тако дакле док ова казна постоји, да кажемо коју реч о томе како њу треба да нашем закону примењивати.

Сагласно општој тенденцији да се примена смртне казне сведе на што мањи број кажњивих дела и наш казни закон ограничио је њену примену само на мали број злочина.

То су ови злочини: велеиздаја из §§ 83, 84. и 87, убиство хотично с предумишљајем § 155, убиство родитеља или предка § 157, квалификовано убиство из § 159, разбојништво са убиством, § 240, и њему подобна квалификована крађа са убиством, § 238, као и злочинство учињено у хајдуковању § 245, крив. закона, и квалификована паљевина § 298.

Дакле у главном и код нас се казни смрћу по правилу хотично убиство с предумишљајем, и велеиздајничко предузеће под извесним отежавајућим околностима.

При примени ове казне суд је увек дужан да цени довије:

а) Да ли се кривица оптуженикова, за коју му се може досудити смртна казна, несумњиво доказује на закони начин и то путем непосреднога доказа, признањем (§ 225. крив. пост.) или сведоџбама сведока очевидца (§ 229. крив. пост.), и

б) Да ли оптужени има две или више олакшавајућих околности (§ 60. каз. зак.) и има ли каквих отежавајућих околности (§ 66. каз. зак.).

Односно услова из § 243. крив. пост. напоменућемо само то да је он унет у закон о кривичном поступку на сваки начин само из бојазни да се не би десила погрешка у правосуђу и когод невин био на смрт осуђен, па и ако би се ова грешка доцније открила, не би имало никакве вредности, ако би смртна казна над невино осуђеним била извршена. Немамо ништа противу ове обазривости законодавца, ма да ово није примљено код других културних држава.

Ну, ми ћемо у главном овде да говоримо о примени прописа §§ 60. и 66. каз. закона.

Узмимо прво један прост случај. Оптужени је учинио дело из § 155. каз. зак. и има признање и добро владање, олакшавачке околности тачке 4. и 7. § 69. каз. зак. а отежаваних околности нема. Шта ће суд радити? Примениће § 60. каз. зак. и оптуженога место смртне казне осуђити на робију.

(свршиће се)

М. С. Ђуричић,
члан касац. суда

КОНАН ДОЈЛ И НАУЧНА ПОЛИЦИЈА

У XX. ВЕКУ.

Dr J. Bercher

УВОД

Једна од жалосних карактеристика наше епохе јесте страховито напредовање криминалитета. Ако пажљиво проучимо графичке таблице криминалне статистике, састављене у судско медицинском факултету под управом г. Лакасања, опа-

зићемо лако да овај напредак не иде паралелно за различите облике криминалитета. Док се, с једне стране, скуп свију злочина *против имовине* смањује осетно у времену од 1825. до 1900. год., и од 4400 спушта на 1100, а број злочина *против личности*, у истом периоду времена, силази од 1500 на 1000. дотле се, с друге стране, број престапа страховито увећава. У 1825. год. било их је 40.000, а у год. 1895. број овај достигао је цифру од 200.000. Истина је, да је од овог времена па до 1900. год. број овај постепено опадао, и да сада није већи од 165.000.

Једновремено са овим страховитим увећавањем броја преступника увећао се нагло и број некронађених злочина. У времену од 1831. до 1835. год. број некронађених злочина износио је 12.000, а у другој петогодишњој периоди, од 1896. до 1900. год. број овај достигао је цифру од 92.065. С једне стране, дакле, видимо да се број престапа страховито увећава, а с друге, опет, да друштво постаје све неспособније да се брани од поступака злочинаца, из дана у дан све вештијих, савршенијих, па чак и интелегентнијих.

Варварски криминалитет, својствен примитивним расама и лак за сузбијање, уступа место модерном криминалитету, својственом цивилизованим земљама. Дивљачки и простачки злочин уступа место злочину модерном, рафинисаном и научно организованом; крадљивце по великим друмовима заменили су варалице и кесароши. На место бруталности, дошли су лукавство и превара; витезе са огртачима и мачевима заменили су витези индустрије.

Пред оваквим стањем ствари, крајем прошлог века почиње да се организује, под утицајем Бертилонових генијалних открића, један потпуно нов систем одбране, који је доцније назват *научном полицијом*. Израз овај изгледа многим, а нарочито Отоленгијевим противницима у Италији, веома претенциозан; други, опет, налазе да је нетачан. И доиста, ако се овај израз и може применити за полицијске методе, живе слике и антропометрију, изгледа нам нетачан кад је реч о значењу осталих средстава којима се служи полицијски вештак. Ради овога боље је назвати ове методе *применом науке у полицијским и судским истрагама*. Овај назив био би много тачнији и јаснији, а мање претенциозан; једина му је незгода што је мало дужи. Једино са овог разлога ми ћемо у овом раду и даље употребљавати израз *научна полиција*, али само у смислу који смо изложили.

Ма колико да је млада, научна полиција већ има међу својим предстваницима људе са великим научним гласом. Пошто се правосуђе нарочито медицини обраћа за помоћ, то и научна полиција има за основу примену лекарске науке. Као што је то већ казао г. Лакасањ, медицина помоћу специјалних студија допушта често чиновнику да дође до истине. Нарочито судска медицина доприноси одржању јавног здравља и успеху правосуђа; за последњу улогу резервисано је име *медицинска полиција*. Зашто да се лекарска наука не стави у службу законодавца и

чиновника? Зашто да наука не притекне у помоћ полицији, у свима оним приликама, у којима се позитивни и прецизни резултати могу добити само научним путем? Научна је полиција, дакле, врло блиска судској медицини, и донекле од ње зависи.

Није ли криминална антропологија директна кћи судске медицине? Ако се запитамо шта треба разумети под именом антропологије, видећемо да прецизни смисао ове речи обухвата све што се односи на тело и дух злочинаца у њиховој анатомији, физиологији и психологији. Али има још доста еродног материјала, који треба уврстити у домену криминалне антропологије, ако се ствар изближе посматра. Често је граница неодређена, те се с тога у ову домену морају уврстити и оне личности, које на први поглед, изгледају да немају никакве везе са криминалном антропологијом. На овај начин она обухвата питања чисто правна, биолошка и социолошка. Њен обим, услед овога, налази се веома проширен, а једновремено с њим и обим научне полиције.

Блиски односи између судске медицине и полиције нису увек били посматрани на исти начин од писаца. Недавно је професор Пинар (Pinard) у предговору *Јадних доктора* Луцијана Наса изјавио ово:

„Није ли исто тако потребно истаћи што јаче — да би је што пре нестало — улогу, коју истражни судија може да захтева или је често захтева од лекара вештака? Каква је формула којом истражни судија позива лекара на рад? Ево је: „Ми прокуратор, позивамо д-р Х..... да изнађе и испита све знаке злочина или престапа.“ На овај начин судски лекар треба да постане обичан полицијски агент за истражне чиновнике.“

Јадни доктори, велимо и ми, драги колега

Све што смо казали доказује, да ми ову ствар сасвим другаче схватамо; нико, у ствари, не захтева од лекара да постане полицијски агент, јер то и није његова улога, али је питање: хоће ли лекар обешчастити свој позив ако снабде полицију обавештењима, заснованим на његовим специјалним научним знањима? На ово питање најбоље ћемо одговорити цитирањем ових речи професора Лакасања: „Медицина се не занима само испитивањем и лечењем људских болести; она још може бити кориснија стављајући своје специјално знање у службу организације и функционисања социјалног тела. Услед овога законодавци, истражни чиновници и јавни администратори траже од ње савета за израду или примену закона, као и за одржање јавног здравља. На овај начин судска медицина потпомаже јавно здравље и правосуђе. Ова веза између правосуђа и медицине често је тако тесна, да се судске одлуке заснивају на лекарским констатацијама.“

Поменимо завршујући, као и г. Лакасањ, „да ћемо бити награђени за наше напоре ако будемо умели расветлити и истаћи важност помоћи, коју лекарска професија пружа функционисању право-

сућа, т. ј. најважнијој и најпотребнијој институцији социјалног тела.“

* * *

Наш циљ није, да опишемо детаљно све методе којима данас располаже научна полиција; ми смо себи ставили у задатак, да дамо идеју о скупу њених средстава, и бићемо срећни ако допринесемо популарисању и распрострањењу ових средстава.

Рад овај подељен је на два дела: први је посвећен изучавању дела енглеског лекара Конана Дојла, и он ће нам послужити да истакнемо једнообразност метода судске медицине и научне полиције, и да испитамо неколико оригиналних начина идентификовања; у другом делу изложићемо начин на који функционише практично, а не у романима, научна полиција, резултате које она даје и побољшања која захтева. На овај начин прећићемо од фиктивног ка стварном, и утврдићемо да су открића јединствене маште енглеског романисијера наша своје остварење у постојцима полиције почетком хх. века.

П Р В И Д Е О

Предходници Конана Дојла — Метода Шерлока Холмса.

Претходници Конана Дојла! Ево једног наслова, који може побудити веровање, да су многобројни писци писали о предметима из судске медицине и научне полиције пре енглеског романисијера. Овакво мишљење било би погрешно. У колико су дела о питањима обичне полицијске администрације многобројна и разнолика, у толико су ретки романи, у којима су изложени, ма и у виду скица, функционисање и организација научне полиције.

Међу многобројним романима, који више или мање додирују полицију, задржаћемо се само на најважнијим. Намерно не помињемо илустроване листове, чије илустрације представљају страшне призоре убиства, силовања, вампиризма, проливања крви и свега онога што је у стању да узбуди публику; њихови наслови страшни су и сензациони: мучена деца! жена исечена на комаде! петоструко убиство! и т. д. Из ових страховитих ствари не може се ништа извући за лекара вештака у циљу истраживања нових, прецизних и научних података.

Видок је (1775—1857) био чувени шеф сигурности. Његов авантуристички живот, пропраћен мало и злочиним, проведен је делом у тамници, а делом у средини крадљиваца, које је радо посећивао. У делима, која се њему приписују, износе се обичаји и навике крадљиваца и злочинаца.

Емил Габорио (1835—1873) од великог је интереса за модерну полицију. У неколико новела и романа он описује начин рада сувременог детектива. Господин Лекок је оваплоћење овог схватања. Он притежава нешто научних знања, јаку логику, а нарочито огромну активност, састављену из воље и енергије. Начин његовог рада при истрагама и приликом констатовања идентитета заслужује и данас велику пажњу.

Под насловом: „Мемоари г. Клода“ појавио се један роман, чији је успех био огроман, али који је у ствари био апокриф, јер је Клод увек одбијао да публикује интересантне белешке из времена своје службе као шефа сигурности. Његови мемоари обухватају најважније криминалне афере, те с тога више интересују полицајца но лекара вештака.

Из дела Маса-а и Мемоара Росињолових не може се ништа извући за судског лекара у погледу примене научних средстава на полицијске и судске истраге.

Дела некадашњег шефа сигурности Горона више су научног карактера. Оставимо на страну романи под насловом: „Париска љубав“, које су праве социјалне фотографије; романи ови немају никакве везе са научном полицијом. Тајне шилласте куле са Афером Жоазеловом приближују се већ у велико судској медицини. Али је нарочито Афера Гудеова од интереса за лекара вештака. У овој приповетци писац истиче вредност лекарске интервенције у овом заплетеном злочину; драма је испричана стилем простим и веома тачно. Са овог разлога ми јој претпостављамо приповетку г. Лакасања о истој ствари са више научним карактером. Узгред буди речено г. Лакасању припада највећа заслуга и слава што је расветлио овај злочин, који је дуго времена остао тајанствен.

Још пре појаве Габоријевих дела, Едгар Алан Поје публиковао је у Америци своје Чудновате историје. У овом делу он износи један полицијски тип, коме даје француско име: Дипен. Несумњиво је, да је аналогија између Дипена и Холмса огромна; њихове заједничке црте многобројне су: обојица су полицајци аматери, обојица се служе истом методом; гледајући они умеју да виде; посматрајући они умеју да изводе закључке; њихова су заједничка средства разум и логика; обојица, најзад, притежавају природну особину, урођени дар, оригиналну и сличну вештину, која утврђ је њихову међусобну сличност и надмоћност над осталим полицајцима.

(наставиће се)

Д. Ђ. Алимпић.

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I.

Суд општине каменичке, актом својим Бр. 2166, пита:

„Ова општина има своју деоницу на друму Ниш — Сврљиг, коју стално оправља и одржава у исправном стању. Дуж тога пута постоје и телеграфски стубови.

Ова деоница друма ове општине налази се у атару општине нишке, а до некле општине доњо-матејевачке села Д. Врежине, удаљена од атара ове општине за један, а од ово-општинске суднице за два сата. На овом друму полупани су изолатори у вредности 7 динара и ову

суму власт среза нишког тражи од овога суда.

Суд ово-општински знајући да му је искључена свака могућност, да на ове изолаторе пази и да том деоницом не пролазе грађани ове општине, јер им није на путу, сем кад оду на оправку коју врше под надзором кмета, моли уредништво за објашњење:

„Да ли је дужан суд овај плаћати полупане изолаторе на својој деоници а у туђем реону, и на основу ког законског прописа.

— На ово питање одговарамо:

По члану 13. закона о телеграфу и телефону, од 3. децембра 1898. године, свака штета учињена на телеграфској или телефонској линији, наплаћује се од општине, у чијем је атару штета учињена, а њој се оставља право да кривца пронађе, од њега штету наплати и државној га власти преда на осуду.

Као што се, дакле, види из ове законске одредбе, штета се наплаћује само од оне општине, у чијем је атару учињена без обзира на то, ко на томе атару оправља друм.

Према томе ни та општина није дужна да плаћа изолаторе, полупане на атару општине нишке и доњо-матејевачке, јер деоница за оправку, која се одређује по закону о сувоземним јавним друмовима, са атаром општине, који се одређује по закону о општинама, немају ничега заједничког.

За чуђење је да среска власт, при издавању наредбе за наплату, није учила разлику између атара и деонице, кад је та разлика огромна, и кад се чл. 13. поменутога закона у опште није могао друкчије разумети него онако, како је овде изнесено, нарочито још и по томе, што он ставља у дужност општини да и кривца пронађе, а то се већ не би могло ни тражити ни очекивати кад би кривци били у суседној или још и удаљеној општини.

II.

Бож. Ивковић, писар начелства, пита:

„Законом о непосредној порези предвиђена је наплата пореза и приреза 75% државног а такође и застарелост наплате истих. Но како у томе закону није ништа речено о наплати и застарелости осталих приреза: окружних, среских и општинских, нити је пак којим специјалним законом, који би о наплати њиховој говорио, предвиђено и њихово застаревање наплате, то молим, да ми изволите дати обавештења: може ли се у овом случају односно застарелости наплате општинског приреза применити § 928. грађан. закона, пошто општ. судови сами тај свој (доходак) прирез прибирају и тиме их сматрати као приватно тело.

У противном, ако се у погледу застарелости општ. приреза не може применити горе означена законска одредба молим за обавештење, који се законски прописи могу овде применити, или другим речима: после којег времена застарева наплата општинског приреза?“

— На ово питање одговарамо:

Законом о окружним, среским и општинским буџетима, који и предвиђа поменуће прирезе, није регулисано питање о застарелости окружних, среских и општинских приреза, нити је то учињено којим другим законом.

Према томе, за застарелост ових приреза важе одредбе грађанског закона.

По § 931. грађ. зак. кад су у питању државна, црквена или општинска добра, тражи се дужа застарелост од оне, која је предвиђена за приватна лица у § 928. истог закона.

Према томе и за прирез општински, срески и окружни, важила би застарелост из ове законске одредбе, односно од 6 година.

III.

Суд општине бужтрањске, актом својим Бр. 2210. пита:

„Суд овај нема одређеног буџета за ову годину, нити ће га имати до краја године, услед неке пропуштене формалности, него се има управљати по буџету од 1906. год. према решењу надлежног окружног одбора и чл. 6. закона о среским, окружним и општинским буџетима.

У 1906. години нису били измиреени сви издаци, јер није био покушан прирез, те су неизмерни издаци унесени у буџет за ову 1907. годину, да се исплате.

Али, како овај буџет није одобрен, него се издаци врше по буџету од 1906. године то настаје питање: како ће се исплатити они неисплаћени издаци за 1906. год. који су предвиђени буџетом за 1907. год. али који није одобрен, пошто сада, има новаца, јер је покушан дуговани прирез из ранијих година?“

— На ово питање одговарамо:

Пошто су неизмиреени издаци из 1906. године, а у овој години важио је и буџет из 1906. год. у коме су биле предвиђене позиције на ове издатке, онда у смислу чл. 39. т. 1. закона о окружним, среским и општинским буџетима, суд може да учини издатак и по буџету за 1906. год. ако је у 1907. год. у позицијама, из којих је дуг и остао, било вишка за онолико, колико је у прошлој години остало неисплаћено.

Ако су, међутим, позиције из којих је остао дуг са свим утрошене у 1907. години, те нема вишка за онолико, колико је у 1906. год. неизмирено, онда се исплата не сме вршити, него треба неисплаћене суме унети у нов буџет.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

Т Р А Ж Е С Е

Станоја Мишића, слугу, родом из Пожаревца, који је 19. пр. м-ца извршио крађу ствари своје газди Драгутину Станковићу, бравару из Београда, па је по извршењу дела одмах побегао, тражи кварт палилуаки актом Бр. 15169. Станоје је стар 15 година, средњег раста; са собом је однео и своју књижицу. Нека га све полицијске и општинске власти потраже и пронађеног спроведу палилуаком кварту.

Драгослава Милорадовића, из Бечевице, који је 18. пр. м-ца отумарао од својих родитеља, тражи начелство окр. чачанског. Драгослав је стар 14 година, прномањаст, по лицу негав, на једној нози има младеж; од одела има на себи гуњ и панталоне, а на ногама опанке. Позивају се све полицијске и општинске власти да Драгослава живо потраже у својим домањима и нађеног упуће поменутом начелству с позивом на акт Бр. 12319.

Миросава Протића, из Свилајца, који је 16. пр. м-ца отумарао од своје куће, тражи Управу града Београда ради предаје његовим родитељима. Миросав је стар 13 година, омаљеног раста, у опште прномањаст; дугачког лица; од одела има на себи дугачак капут, панталоне од талијанског штофа, а на глави штофани шешир. Умољавају се све полицијске и општинске власти да Миросаву најживље потраже и о резултату известе поменутој Управи с позивом на акт Бр. 52046.

Богића Чукурновића, бив контролора и Драгињу одвојено живећу жену Рада Стајића, пекара из Грабовца, среза грузанског, тражи начелник среза грузанског актом Бр. 24577, ради издржавања двадесетодневног затвора. Богић је родом из Лепенца, среза копаонског, стар 24 године, висок, сувоњав, прномањаст, очију плавих, прних бркова, од одела има на себи гуњ и чакшире од сукна, а на глави шубару, а на ногама опанке; Драгиња је стара 40 година, средњег раста, сувоњава, прномањаста, очију плавих, обрва прних и састављених. Позивају се све власти да Богића и Драгињу потраже и пронађене подвргну издржавању затвора, и о томе известе поменутог начелника.

Алексу Атанасијевића, каџу бакаског из Кргујевца, који има да издржи двадесет дана затвора код начелства округа крагујевачког, тражи поменуто начелство актом Бр. 13055. Пронађеног треба спровести начелству округа крагујевачког.

П О Т Е Р Е

Фауст Ламберт — Август, мењачки помоћник, родом из Брисла, 13. децембра 1907. год. похарао је свога газду Лефевра Рене, ме-

њача из Брисла и побегао. Том је приликом однео: 20.774 динара у белгијским банкнотама, једну облигацију вароши Anvers-a 1887., 6 облигација вароши Брисла 1902., 30 облигација вароши Брисла 1905., једну облигацију вароши Gand-a, 1896., две облигације вароши Лијежа 1905., две облигације општине Schaarbeek-шке, 1000 динара белгијске ренте 3% мај — новембар, 3100 динара белгијске ренте 3% јануар — јули, 1000 динара белгијске ренте 3% фе-

бруар — август, 41 ливру стерлинга, 2588 марака и 25 фенига, 200 форината, 300 динара у француским банкнотама, 20 скандинавских круна. Фауст је стар 27 година, висок 1'57, црне косе, дугачког лица, дебелог носа, прних и широких обрва, прних и великих очију, прних и посувраћених бркова, маде и четвртасте браде, а на себи има одело угасито-сиве боје. На молбу белгијске полиције износимо фотографију Фаустову и обраћамо пажњу свима нашим, а нарочито пограничним властима на његову појаву. На случај проналаска треба га ухватити, претрести и о резултату одмах известити Министарство унутрашњих дела. Оштећени мењач обећава 10% награде ономе који бегунца ухвати.

Глигорије Антић, бив слуга код г. Милоша Марковића, директора гимназије из Крагујевца, 31. пр. м-ца украо је своје газди један женски сат са ланцем од гајтана и једне мушке рукавице па је по извршењу дела одмах побегао. Глигорије је родом из Пресека, среза ариљског, стар 21 годину, у лицу плав, од одела има гуњ и чакшире од сукна, на глави шубару, а на ногама опанке. Нека га све полицијске и општинске власти живо потраже и пронађеног стражарно спроведу начелству округа крагујевачког с позивом на акт Бр. 21122.

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА

Опет имамо прилике да упознамо читаоце са једном од оних сумњивих личности, које нам последневно лиферије суседна Аустро-Угарска. Најчешће се увуче у нашу земљу какав њихов „војни бегунац,” па добив заштиту наших војних власти, ретко кад да часним начином почне живети, већ се ода левентању и многим пороцима, међу којима је увек први крађа.

Такав је случај и са **Јованом Грујићем**, чију фотографију сада износимо. На први дан Божића прошле године један је жандарм привео кварту дорђолском једнога човека, чије му је понашање и изглед био сумњив, и овај изјави, да се зове Јован Грујић, родом из Свињнице у Аустро-Угарској, и да је као војни бегунац истога јутра допутовао из Темишвара, с намером да пређе у српско поданство.

На саслушању је казао, да је служио у 7. артиљеријском пуку у Темишвару две године и осам месеци, и да је услед тога, што су га официри гањали и мучили 24. пр. м-ца преобукао грађанско одело, сео на воз и прешао у Србију.

Према таквој његовој изјави, Управа града Београда 26. пр. м-ца спровела га је команданту места, а већ 28. пр. м-ца враћен је Јован из дунавске дивизије са напоменом да се посумњало у његову идентичност, пошто га је персонал у команди дивизијској познао као војног бегунца из ранијих година.

И заиста, у архиви Управе града Београда нађена су акта из 1904. године, из којих се видело, да је Јована Симића, војног бегунца, родом из **Панчева**, начелство округа пожаревачког спровело Управи ради предаји команди дунавске дивизије. И то је Управа учинила 21. октобра 1904. године.

Узет понова на саслушање, Јован је био мало опширнији. Остао је при том, да је родом из Свињнице, али вели да је 1902. године ступио у војску да одслужи свој трогодишњи рок

у Темишвару. После два месеца служења, побегло је преко Рама у Србију. Ту се јави на финансијским као војни бегунац, и они су га спровели у начелство пожаревачко, које га је доцније спровело начелнику среза белчићког,

гунци, који су учинили дело као незаконити регрути. Бојећи се огромне казне, која ме је чекала, ако ме ухвате, вратим се у Земун и пријавим се комесару полиције, изјавивши, да хоћу да се вратим у своју отаџбину Србију, пошто

гуп коњ, лаке прне, потсечена репа, на леђима има белеге од убоја. Препоручује се свима полицијским властима да потраже сајбију овог мангун коња и пронађеног упуте начелнику среза поречког с позивом на депешу Бр. 8751.

пошто му је Јагодина била одређена за стално место пребивања. У Јагодини је, вели, служио као артиљеријски артиљериста код Стеве Димића, кафеније, па је по том отишао код г. Јарослава Бајлона у Мало Црнуће и ту служио као дресер пола године. За тим је преко Смедерева и Гроцке дошао у Београд, и не нашав службе прешао је лађом у Панчево.

«Пријавио сам се власти као војни бегунац, и као регрут, још незаконит, осуђен сам за то бегство свега три месеца затвора и да надслужим још једну годину дана више од рока. У команду сам се вратио 1903. године и остао у њој до октобра 1904. године. То ми је бегство било криво што су ме омрзнули не само официри и подофицири, већ и сами другови — војници, те ми се то досади, и понова, преко Рама пређем у Србију.

«Тада ми је команда дунавске дивизије одредила Крушевац за стално место борављења, али сам у њему остао само три месеца, па сам отишао у Њажевац. Ту сам нашао још два аустријска војна бегунца: Марка Миливојевића и Милана Н. Они су служили код неког потпуковника Ђоке Н. и ускоро су ухваћени у крађи газдиног одећа. Код полиције и суда престало су мене теретити као саучесника, те нас је суд осудио: мене га два, а њих на по шест месеца затвора.

«Кад сам пуштен са осуде прешао сам у Бугарску, за тим у Румунију, одакле су ме због беспосличења протерали у Бугарску, а ту ме опет као српског шпијуна протерају у Цирот, одакле сам опет спроведен у Крушевац. Немајући средстава за живот скитао сам по Крушевцу, Смедереву, Београду, Обреновцу и Шапцу. Ту сазнам да су помиловани војни бегунци и пређем у Клањак, али, ради сваке сигурности, пријавим се аустријским властима као српски војни бегунац Милан Јовановић из Третенника, редов 2. коњичког пука у Крајеву.

«У Руми су ме саслушали и дали ми објаву да могу боравити у Аустро-Угарској, те одем у Фијуму. Ту сам радио као амалин на лађама и сазнам да су помиловани само они војни бе-

сам се покајао. Он ми одузме поменути објаву и допусти ми, да на први дан Божића пређем у Србију.»

Извели смо ово податке о Јовану због њихове интересантности. Он се сада налази у притвору код Управе града Београда, док се не добију тачни подаци о његовој личности и о ранијим његовим осудама. Пошто је сва прилика, да је Јован, скитајући по Србији, извршио још ка-

кво казимо дело, то се препоручује полицијским и општинским властима, а приватни се моле, ако што ближе буду знали о овој сумњивој личности, да о томе известе Управу града Београда с позивом на Бр. 52045. од 1907. год.

СКРЕЋЕ СЕ ПАЖЊА

Пре неколико дана ухваћен је у атару општине клокочевачке, среза поречког, један ман-

КРАЂЕ СТОКЕ

Ноћу између 15. и 16. пр. м-ца непознати крађивци украли су једну краву Адаму Вучићевићу, земљоделцу из Мачковца, среза расинског. Крава је матора 3 године, лаке рујаве, швајцарске врсте, на глави цветаста. Депеша начелника среза расинског Бр. 28618.

Ноћу између 6. и 7. пр. м-ца непознати крађивци украли су једну кобилу Панги Прокићу, земљоделцу из Неменикућа, среза космајског. Кобила је матора 10 година, висока 1.50 см., доратаста, цветаста, брњаста, у задњу ногу путаста, са жигом «К». Акт начелника среза космајског Бр. 25173.

Обраћа се пажња свима полицијским и општинским властима на ове покрађе.

НАЂЕН ЛЕШ

На дан 24. децембра пр. године око 8 сати у вече нађен је тешко повређен и онесвешћен један човек на путу између фабрике жижика и трамвајске чекаонице «Сењак».

Он је стар око 45 година, раста високог, бркова дужих широких. Истрагом је утврђено, да се ово лице зове Ђовани Марија Мекија, да

је родом из Удине у Италији, кочијаш по занимању и да је становао у Сарајевској улици Бр. 62. у Београду.

Како је ово лице у болници умрло, а протоколом лекарске секције, тврди се, да су му повреде на глави од којих је умрло, нанесене злонамерно износи се ово и моле се све власти и појединци, да ако би што по овоме делу знали, известе кварт савамалски с позивом на Бр. 14474/907.